

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.01.2024

Pani
Beata Rutkiewicz
Wojewoda Pomorska

Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku, 80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27 (dalej: „Urząd” lub „PUW”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Rutkiewicz, Wojewoda Pomorska od 20 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Dariusz Drelich, Wojewoda Pomorski, od 9 grudnia 2015 r. do 19 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1) Renata Jabłonowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/43/2024 z 28 lutego 2024 r. 2) Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/21/2024 z 13 lutego 2024 r. 3) Ewa Gross, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 61/2024 z 28 marca 2024 r. 4) Małgorzata Szafran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/17/2024 z 07 lutego 2024 r. i LGD/37/2024 z 21 lutego 2024 r. (akta kontroli str. 1-11)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/22 – województwo pomorskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – działania związane z egzekucją dochodów budżetowych, – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym:<ul style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
--------------	--

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

- b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. PUW pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- działania związane z windykacją należności,
- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykonania planu dochodów;
- szczegółowej kontroli windykacji zaległości;
- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/22 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola dochodzenia pięciu należności Wojewody i dysponenta III stopnia w Urzędzie na łączną kwotę 1663,7 tys. zł wykazała, że prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty, a czynności podejmowane dla odzyskania należności były rzetelne i adekwatne do ich wielkości.

Kontrola 18,3% wydatków budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie, postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na które w Urzędzie wydano 805,5 tys. zł, a także wykorzystania środków przeniesionych z rezerwy ogólnej i dobranych celowo pozycji rezerw celowych wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, dotacji na realizację zadań udzielono zgodnie z przepisami, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Jednak część zadań, których realizację sfinansowano środkami z rezerwy ogólnej, choć wynikała z uzasadnionych potrzeb

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

lokalnych społeczności, to nie miała charakteru zadań nagłych, wymagających natychmiastowego działania.

Stosowany w Urzędzie system kontroli zarządczej i funkcjonujące w jego ramach mechanizmy nie zapobiegły jednak: udzieleniu Marszałkowi Województwa Pomorskiego dotacji w nadmiernej wysokości na organizację i finansowanie staży podyplomowych lekarzy, niewyegzekwowaniu od beneficjenta odsetek naliczanych przez bank od środków finansowych pochodzących z tej dotacji oraz błędnemu wykazaniu stanu zatrudnionych na koniec okresu sprawozdawczego w sprawozdaniach Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r. (sporządzonych dla dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie i dla PUW).

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz przez dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/22 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące niepodpisania przez kierownika jednostki lub osobę przez niego upoważnioną sprawozdania Rb-Z dysponenta III stopnia w Urzędzie za II kwartał 2023 r. oraz Sprawozdania Rb-Z WFiB⁴ dysponenta III stopnia za III kwartał 2023 r. (sprawozdania „zerowe”) nie spowodowały obniżenia tej oceny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie zrealizowano dochody budżetu państwa w kwocie 221 109,6 tys. zł. Dochody te były większe o 27 283,6 tys. zł (o 14,1%) od planowanych (193 826,0 tys. zł), m.in. w wyniku uzyskania zwrotów dotacji (z odsetkami) w kwocie 7503,8 tys. zł oraz uzyskania większych od planowanych o:

- 6057,5 tys. zł wpłat z tytułu zwrotów przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych przez gminy (głównie w wyniku zwiększenia wpłat od komorników prowadzących postępowania egzekucyjne wobec takich dłużników),
- 5476,3 tys. zł wpłat powiatów z tytułu gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa (głównie w wyniku większych wpływów z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości),
- 3588,5 tys. zł wpływów z opłat legalizacyjnych (głównie w wyniku większych wpływów z ww. opłat nałożonych przez powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego za samowole budowlane),
- 2368,8 tys. zł wpływów z opłat paszportowych (głównie w wyniku zwiększonego zainteresowania uzyskaniem paszportów),
- 1620,3 tys. zł wpływów z usług świadczonych przez inspekcję sanitarną (głównie w wyniku większej liczby zleczanych badań laboratoryjnych), przy jednoczesnych mniejszych od planowanych o 2833,4 tys. zł wpływach z opłat pobieranych przez powiatowe inspektoraty weterynarii (głównie z powodu spadku uboju trzody

⁴ Wydział Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

chlewnej, bydła i drobiu spowodowanego zmniejszeniem się liczby gospodarstw ich utrzymujących, a także zmiany stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną).

Dochody zrealizowane w 2023 r., w porównaniu do 2022 r. (215 950,4 tys. zł), były większe o 5159,2 tys. zł (o 2,4%), głównie w wyniku większych (o 3932,2 tys. zł) wpłat z tytułu zwrotów przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych przez gminy.

Głównymi źródłami dochodów były wpłaty powiatów z tytułu gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa (115 476,3 tys. zł, tj. 52,2% dochodów ogółem), zwroty przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych przez gminy (37 156,5 tys. zł, tj. 16,8% dochodów ogółem), opłaty za badania, pobierane przez powiatowe inspektoraty weterynarii (18 421,6 tys. zł, tj. 8,3% dochodów ogółem) i opłaty paszportowe (13 368,8 tys. zł, tj. 6,0% dochodów ogółem).

(akta kontroli Tom I str. 100-107, 165-170)

Uzyskane w 2023 r. przez dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie dochody budżetu państwa (22 075,7 tys. zł) były większe:

- o 7671,7 tys. zł (o 53,3%) od planowanych (14 404,0 tys. zł),
  - o 2923,3 tys. zł (o 15,3%) od uzyskanych w 2022 r. (19 152,4 tys. zł),
- głównie w wyniku większych wpływów z opłat za zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemców i za kartę pobytu na terytorium Polski (o – odpowiednio – 3231,9 tys. zł i 3586,5 tys. zł).

Głównymi źródłami dochodów dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie były opłaty paszportowe (13 368,8 tys. zł, tj. 60,6% dochodów ogółem), opłaty za zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemców i za kartę pobytu na terytorium Polski (5086,5 tys. zł, tj. 23,0% dochodów ogółem) i opłaty legalizacyjne (1668,8 tys. zł, tj. 7,6% dochodów ogółem).

(akta kontroli Tom I str. 14-32)

W rocznych sprawozdaniach Rb-27 dysponenta części 85/22 i dysponenta trzeciego stopnia za 2023 r. nie wykazano ujemnych dochodów na poziomie działów i rozdziałów.

(akta kontroli Tom I str. 14-15, 100-107)

1.2. Na koniec 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie⁶:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 1 291 000,4 tys. zł i były większe od stanu takich należności na koniec 2022 r.⁷ o 107 751,4 tys. zł, tj. o 9,1%,
- zaległości netto wyniosły 1 287 276,0 tys. zł i były większe od stanu takich zaległości na koniec 2022 r.⁸ o 106 208,7 tys. zł, tj. o 9,0%.

Wzrost należności pozostałych do zapłaty i zaległości netto wynikał głównie ze zwiększenia – odpowiednio – o 103 493,2 tys. zł (do 1 207 681,9 tys. zł, tj. 93,7% takich należności ogółem) i o 103 488,6 tys. zł (do 1 207 664,4 tys. zł, tj. 93,9% zaległości netto ogółem) niewyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych zwrotów świadczeń wypłaconych przez gminy z funduszu alimentacyjnego. Przyczyną wzrostu zaległości, jak wynikało z wyjaśnień Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu (dalej: „WFiB”), była niska skuteczność egzekucji w stosunku do dłużników alimentacyjnych, głównie w związku z brakiem zatrudnienia, a także możliwości ustalenia ich miejsca zamieszkania.

⁶ Według sprawozdania Rb-27 dysponenta części za rok 2023 (z 28 lutego 2024 r.).

⁷ Według sprawozdania Rb-27 dysponenta części za rok 2022 (korekta z 28 kwietnia 2023 r.).

⁸ Jak wyżej.

Poza zaległościami opisanymi wyżej, ujętymi w rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego⁹ największe zaległości wystąpiły w rozdziałach:

- 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami (51 306,3 tys. zł), głównie z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (51 022,9 tys. zł)¹⁰,
- 75011 - Urzędy wojewódzkie (9830,7 tys. zł), m.in. z tytułu niedokonanych wpłat środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw państwowych (2255,2 tys. zł)¹¹,
- 85132 - Inspekcja sanitarna (7162,7 tys. zł), głównie z tytułu nieuiszczonych kar nałożonych na osoby fizyczne przez inspekcję sanitarną (4518,0 tys. zł)¹²,
- 71015 - Nadzór budowlany (4843,6 tys. zł), głównie z tytułu nieuiszczonych grzywien nałożonych przez powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego (4272,6 tys. zł)¹³.

(akta kontroli Tom I str. 161-164, 166-170)

Z wyjaśnień Dyrektor WFiB wynikało, że podejmowane w 2023 r. przez Wojewodę działania w celu zwiększenia skuteczności egzekucji zaległości przez jednostki podległe i jednostki samorządu terytorialnego polegały głównie na prowadzeniu kontroli w tych jednostkach, obejmujących prowadzone działania windykacyjne. W 2023 r. WFiB takie kontrole przeprowadził w powiatowych i miejskich komendach straży pożarnej, Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Gdańsku, Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gdańsku, Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym w Gdańsku, Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Gdańsku i Państwowej Straży Rybackiej w Gdańsku. Szerzej opisano w dalszej treści wystąpienia (pkt 3 tego obszaru).

Ponadto Wydział Polityki Społecznej przeprowadził w 2023 r. osiem kontroli dotyczących realizacji zadań zleconych gminie z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁴, w trakcie których uwzględniono również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli omawiano obowiązki i uprawnienia organów wobec takich dłużników, a w wystąpieniach pokontrolnych informowano i pouczano kierowników ośrodków pomocy społecznej o konieczności podjęcia działań usprawniających funkcjonowanie jednostki, a także o pełnieniu rzetelnego nadzoru nad realizacją ww. zadania zleconego.

Wojewoda, z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, osiągnął w 2023 r. wpływy w kwocie 10 684,2 tys. zł, tj. o 34,3 tys. zł (0,3%) mniejsze niż w 2022 r.

(akta kontroli Tom I str. 109, 115, 130-139, 166-170, Tom IV str. 322-327)

Zaległości netto dysponentów środków budżetu państwa bezpośrednio podległych dysponentowi części 85/22 – województwo pomorskie¹⁵ na koniec 2023 r. wyniosły 21 830,2 tys. zł i były większe o 1206,3 tys. zł (tj. 5,8%) od stanu zaległości na koniec 2022 r. Największy wzrost zaległości (o 706,5 tys. zł, tj. 104,1%) nastąpił w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku, głównie w wyniku obciążenia kontrahenta kwotą 597,6 tys. zł z tytułu kar umownych.

(akta kontroli Tom I str. 108-116, 160)

⁹ § 2350 Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczonych jednostkom samorządu terytorialnego.

¹⁰ § 2350.

¹¹ § 0810 Wpłaty środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw.

¹² § 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych.

¹³ § 2350.

¹⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

¹⁵ 14 dysponentów trzeciego stopnia, w tym dwóch (Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny i Pomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii) będących równocześnie dysponentami drugiego stopnia.

Na koniec 2023 r. u dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 13 810,5 tys. zł i były mniejsze od stanu takich należności na koniec 2022 r. o 573,3 tys. zł (o 4,0%),
- zaległości netto wyniosły 11 340,7 tys. zł i były mniejsze od stanu takich zaległości na koniec 2022 r. o 404,2 tys. zł (o 3,4%).

Największy udział w strukturze tych zaległości miały wierzytelności przejęte przez Wojewodę z dniem 1 stycznia 2017 r. po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa, według stanu na 31 grudnia 2023 r. w łącznej kwocie 8243,7 tys. zł¹⁶ (72,7% zaległości netto dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie).

(akta kontroli Tom I str. 59-66)

1.3. W Urzędzie obowiązywały procedury obiegu dokumentów w zakresie księgowania i windykacji należności Skarbu Państwa (odrębnie dla dysponenta trzeciego stopnia i dysponenta głównego)¹⁷. Kontrola terminowości zapłaty należności zgodnie z ww. procedurą należała do zadań WFiB (w przypadku należności dysponenta głównego) i Oddziału Realizacji Dochodów i Windykacji w Biurze do spraw Obsługi Delegatury w Słupsku (w przypadku należności dysponenta trzeciego stopnia). Jednym z elementów tej procedury było prowadzenie elektronicznego rejestru należności, w którym ewidencjonowano wszystkie należności i działania podejmowane w celu ich egzekwowania, co umożliwiło bieżący nadzór nad prowadzonymi postępowaniami windykacyjnymi i monitorowanie spłat należności.

(akta kontroli Tom I str. 25-32, 47-48, 108-129)

Badanie działań podejmowanych przez dysponenta części 85/22 i dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie w celu dochodzenia należności w łącznej kwocie 1663,7 tys. zł¹⁸ (należności dysponenta części w kwocie 1604,8 tys. zł¹⁹ i dysponenta trzeciego stopnia w kwocie 58,9 tys. zł²⁰) wykazało, że w przypadku:

- należności dysponenta trzeciego stopnia (wynikających z: grzywny w celu przymuszenia, kary pieniężnej z tytułu prowadzenia bez zezwolenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub w podeszłym wieku i obowiązku naprawienia szkody za bezprawne pozyskanie zwierzyny) oraz
  - należności dysponenta części (wynikających z dwóch decyzji wydanych przez Wojewodę w 2023 r., w których wskazano konieczność zwrotu dotacji),
- prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności, a czynności podejmowane dla ich odzyskania były rzetelne i adekwatne do wielkości należności.

(akta kontroli Tom I str. 67-82, 208-221)

1.4. Kwota przedawnionych należności spisanych w 2023 r. wyniosła 249,8 tys. zł²¹. Obejmowała ona pięć należności²² z tytułu zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie

¹⁶ Z tego: należności główne 2263,0 tys. zł i odsetki 5980,7 tys. zł.

¹⁷ Księga Procedur Urzędu – przyjęta 24 września 2010 r. (procedura P-6, proces: A 1) „Księgowanie i windykacja należności Skarbu Państwa – dysponent III stopnia”, A 2) „Ewidencja oraz windykacja należności Skarbu Państwa przekazanych podmiotom w formie dotacji i środków z funduszy celowych oraz dochodów realizowanych przez j.s.t. w ramach realizowanych zadań z zakresu administracji rządowej – dysponent główny”.

¹⁸ Dobranych w sposób celowy, na podstawie przeglądu analitycznego zaległości na 31 grudnia 2023 r. wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie za 2023 r. (trzy zaległości zaklasyfikowane do działu 750 Administracja publiczna na łączną kwotę 58,9 tys. zł, z tego: 48,6 tys. zł należność główna, 10,2 tys. zł odsetki i 0,1 tys. zł inne należności uboczne) oraz wykazanych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27 WFiB za 2023 r. (dwie zaległości zaklasyfikowane do działu 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa i 855 Rodzina na łączną kwotę: 1604,8 tys. zł, z tego: 1394,4 tys. zł należność główna i 210,4 tys. zł odsetki).

¹⁹ Tj. 76,8% zaległości wykazanych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27 WFiB za 2023 r. (2089,6 tys. zł).

²⁰ Tj. 0,5% zaległości wykazanych przez tego dysponenta w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27 za 2023 r. (11 340,7 tys. zł).

²¹ Z tego: należności główne 147,6 tys. zł i odsetki 102,2 tys. zł.

²² Dla których ewidencję finansowo-księgową prowadził WFiB.

z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości, ustalonych w wystąpieniach pokontrolnych Wojewody w latach 2015-2018 (nieprawidłowości w ww. zakresie przedstawiano już w wystąpieniach pokontrolnych po poprzednich kontrolach budżetowych). Spisanie było uzasadnione, gdyż upłynął termin przedawnienia ww. należności. Spisania dokonano zgodnie z art. 35b ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³ (dwie należności wyksięgowano jeszcze w trakcie poprzedniej kontroli NIK²⁴, a pozostałe trzy – w następstwie wykonania wniosku pokontrolnego przedstawionego w wystąpieniu pokontrolnym LGD.410.001.02.2023 z 17 kwietnia 2023 r.²⁵).

W księgach rachunkowych dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie nie ujawniono należności przedawnionych.

(akta kontroli Tom I str. 25, 29, 108-116, 134-159)

Badanie pięciu z najstarszych należności dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie²⁶ (na łączną kwotę 338,8 tys. zł²⁷), które pozostawały nierozliczone na 31 grudnia 2023 r., wykazało, że nie zachodziły przesłanki spisania tych należności jako nieściągalnych.

(akta kontroli Tom I str. 25-35, 83-99)

1.5. W 2023 r. Wojewoda, w ramach nadzoru nad realizacją dochodów budżetowych, sprawowanego w trybie art. 175 ufp, przeprowadził m.in.:

- 12 kontroli powiatowych i miejskich komend straży pożarnej oraz pięć kontroli innych dysponentów środków budżetu państwa, obejmujących swoim zakresem m.in. realizację w 2022 r. dochodów budżetowych, w tym windykację należności,
- pięć kontroli w urzędach powiatów (miast na prawach powiatu), obejmujących swoim zakresem m.in. realizację dochodów budżetu państwa w 2022 r., w tym windykację należności.

W wyniku ww. kontroli²⁸ stwierdzono nieprawidłowości w zakresie windykacji należności, polegające m.in. na przypadkach zwłoki w podejmowaniu działań windykacyjnych, niepodejmowaniu działań windykacyjnych w celu wyegzekwowania nałożonej grzywny w celu przymuszenia czy niedochodzeniu należności Skarbu Państwa. Sformułowane w wyniku kontroli zalecenia kierownicy kontrolowanych jednostek przyjęły do realizacji.

Z wyjaśnień Dyrektor WFiB wynikało, że ww. nadzór polegał głównie na prowadzeniu kontroli. W przypadku stwierdzenia niepodejmowania lub podejmowania ze zwłoką przez kontrolowaną jednostkę działań windykacyjnych, wydawano stosowne zalecenia pokontrolne. Ponadto raz w roku przeprowadzano analizę porównawczą stanu należności i zaległości na koniec danego roku budżetowego i roku poprzedniego. W przypadku istotnego zwiększenia stanu zaległości wyjaśniano przyczyny. W wyniku takiej analizy przeprowadzonej za lata poprzednie nie stwierdzono, aby przyczyną istotnego zwiększenia stanu zaległości były nieprawidłowości w dochodzeniu należności.

(akta kontroli Tom IV str. 322-327, 388-405)

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

²⁴ Tj. 3 kwietnia 2023 r.

²⁵ Tj. 19 czerwca 2023 r. i 18 sierpnia 2023 r.

²⁶ Termin ich wymagalności przypadał na rok: 1994, 1997, 1999, 2000 i 2001 (należności te nie podlegały analizie w kontroli budżetowej za lata 2021- 2022).

²⁷ Z tego: należności główne 71,9 tys. zł, odsetki 252,5 tys. zł i inne należności uboczne 14,4 tys. zł.

²⁸ Tj. zakończonych wystąpieniem pokontrolnym (w przypadku 12 z ww. kontroli - czynności kontrolne były w toku).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Kontrola dochodzenia pięciu należności Wojewody i dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie na łączną kwotę 1663,7 tys. zł wykazała, że prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty, a czynności podejmowane dla odzyskania należności były rzetelne i adekwatne do ich wielkości.

2. Wydatki

OBSZAR

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. Wydatki budżetu państwa w 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły 2 873 906,9 tys. zł, tj. 96,9% planowanych. W porównaniu do 2022 r. wydatki były mniejsze o 1 140 506,4 tys. zł, tj. o 28,4%, głównie z powodu zmiany kompetencji w zakresie finansowania świadczenia „500+”.

Największe wydatki zrealizowano w działach:

- 855 Rodzina: 1 172 611,1 tys. zł (40,9% wydatków ogółem, 99,0% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (1 141 956,6 tys. zł) oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów (19 324,6 tys. zł),
- 852 Pomoc społeczna: 338 921,6 tys. zł (11,8% wydatków ogółem, 94,8% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na wypłaty przez gminy zasiłków stałych²⁹ (80 820,7 tys. zł) oraz dofinansowanie utrzymania domów pomocy społecznej (71 238,7 tys. zł),
- 851 Ochrona zdrowia: 257 819,9 tys. zł (9,0% wydatków ogółem, 99,5% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na realizację zadań przez Państwową Inspekcję Sanitarną (172 735,2 tys. zł) i finansowanie staży i specjalizacji medycznych (62 408,2 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 742-773)

Istotnie niższe od planowanych (poniżej 80% planu) wydatki (w ośmiu działach klasyfikacji budżetowej, które stanowiły 88,7% wydatków w 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie) zrealizowano m.in. z tytułu:

- kar i odszkodowań wypłacanych osobom fizycznym (§ 4590) w rozdziale 01022 - Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego³⁰. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 39,0% (w kwocie mniejszej od planowanej o 1888,9 tys. zł) z powodu wystąpienia mniejszych niż pierwotnie zakładano ognisk chorób zakaźnych zwierząt;
- wydatków inwestycyjnych (§ 6050) w rozdziale 01033 - Wojewódzki Inspektorat Weterynarii. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 33,2% (w kwocie mniejszej od planowanej o 1179,6 tys. zł) z powodu wstrzymania prac nad realizacją zadania ze względu na wykrycie w remontowanym budynku poważnych wad konstrukcyjnych, z związku z czym koszt realizacji zadania znacznie przekroczyłby znacznie planowaną wartość inwestycji. Niewykorzystane środki

²⁹ Świadczenie pieniężne z pomocy społecznej, przyznawane i wypłacane przez gminy osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.).

³⁰ Dział 010, rozdział 01022, paragraf 4590.

zgłoszono do blokady, a decyzją nr MF/FG1.4143.89.2023.MF.1150.K02 dokonano korekty przeznaczenia środków.

- dotacji celowych przekazanej z budżetu państwa na realizację:
- inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych powiatu (§ 6430) w rozdziale 60014 - Drogi publiczne powiatowe. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 50,0% (w kwocie mniejszej od planowanej o 3094,9 tys. zł) z powodu zmiany harmonogramu finansowania zadania realizowanego w latach 2023-2024 (zakończenie realizowanego zadania w 2023 r. i niewykorzystanie przyznanej z dotacji – niewydatkowane środki zostały zablokowane decyzją Wojewody Pomorskiego),
- zadań bieżących realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (§ 2120) w rozdziale 80146 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 50 % (w kwocie mniejszej niż planowano o 1958,9 tys. zł) z powodu nieobecności pracowników (z powodu choroby, opieki nad członkiem rodziny), niższych kosztów opieki zdrowotnej i badań z zakresu medycyny pracy, rezygnacji nauczycieli z funkcji doradcy metodycznego, niewykorzystania środków przeznaczonych na wpłaty na PPK31 i FP32 a w związku z powyższym brak obowiązkowego naliczenia na PFRON³³.
- własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych) (§ 2030) w rozdziale 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w kwocie mniejszej niż planowano o 1075,8 tys. zł z powodu mniejszej niż zakładano liczby uczestników programu w tym z powodu przekroczenia kryterium dochodowego.

(akta kontroli Tom II str. 772-773, 1274)

Wydatki dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie w 2023 r. wyniosły 143 372,6 tys. zł, tj. 98,1% planowanych (146 200,4 tys. zł).

W porównaniu do 2022 r. wydatki były większe o 2728,8 tys. zł, tj. o 1,9%, głównie z powodu pozyskania dodatkowych środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Istotnie niższa od planowanej (poniżej 80% planu) była realizacja wydatków bieżących Urzędu m.in. z tytułu:

- zakupu usług remontowych (§ 4270) w rozdziale 01095 – Pozostała działalność. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 14,0% (w kwocie mniejszej od planowanej o 0,9 tys. zł) z powodu niższych niż pierwotnie planowano kosztów napraw,
- dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§ 4048) w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 44,3% (w kwocie mniejszej od planowanej o 54,5 tys. zł z powodu niepodpisania umowy dotyczącej realizacji zadania pomoc techniczna w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027,
- podróży służbowych krajowych (§ 4419) w rozdziale 75011 – Urzędy Wojewódzkie i rozdziale 85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano odpowiednio w 13,2% i 3,4% (w kwotach mniejszych od planowanych o odpowiednio: 4,3 tys. zł i 10,6 tys. zł) z powodu zmniejszenia liczby i czasu trwania kontroli oraz zrealizowanie szkoleń w Gdańsku pierwotnie planowanych do realizacji w Warszawie,
- szkoleń członków korpusu służby cywilnej (§ 4558 i § 4559) w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano odpowiednio

³¹ Pracownicze Plany Kapitałowe

³² Fundusz Pracy

³³ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

w 7,5% i w 9,0% (w kwocie mniejszej niż planowano odpowiednio o 64,7 tys. zł i 13,7 tys. zł) z powodu braku zgłoszeń pracowników na szkolenia,

- szkoleń pracowników niebędących członkami służby cywilnej (§ 4700) w rozdziale 85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 8,4% (w kwocie mniejszej niż planowano o 10,6 tys. zł z powodu odbycia przez pracowników szkoleń (zaangażowanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniu wspierającym) w Gdańsku pierwotnie planowanych do realizacji w Warszawie.

(akta kontroli Tom II str. 774-781, 1280-1286)

2.1.2. W 2023 r. plan wydatków dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie zwiększono środkami z rezerw: ogólnej o 13 944,7 tys. zł i z 37 pozycji rezerw celowych (per saldo) o 579 738,8 tys. zł.

Badanie (100%) zwiększeń budżetu dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie środkami z rezerwy ogólnej (na realizację 16 zadań w łącznej kwocie 13 944,76 tys. zł) wykazało, że:

- we wszystkich przypadkach po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu planu wydatków wprowadzono zmiany w planie finansowym;
- środki pochodzące z rezerwy ogólnej:
  - nie zostały przeznaczone na zwiększenie wydatków, które zostały zmniejszone w wyniku przeniesień wydatków, dokonanych na podstawie art. 171 ustawy o finansach publicznych;
  - przeznaczono na sfinansowanie wydatków budżetowych, które nie miały charakteru nagłego i nieprzewidzianego, a które można było przewidzieć na etapie planowania budżetu.

W trzech z 16 przypadków inicjatywa sfinansowania zadań środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej została podjęta przez Prezesa Rady Ministrów i dotyczyła:

- realizacji zadania pn.: „Ratowanie perły architektury regionu środkowopomorskiego z bezcennym wyposażeniem w zabytki ruchome unikatowe w skali kraju – kościoła p.w. Św. Jacka w Słupsku” w kwocie 446,1 tys. zł (środki zostały wykorzystane w pełnej wysokości),
- dofinansowania realizacji zadań inwestycyjnych pn.:
  - „Przebudowa wnętrza oraz wyposażenie ratusza miejskiego we Władysławowie” w kwocie 2000,0 tys. zł (środki pochodzące ze środków rezerwy ogólnej wykorzystano w kwocie 1719 tys. zł tj. w 86,0%)³⁴,
  - „Wyposażenie nowo wybudowanego skrzydła Szkoły Podstawowej w Czarnej Dąbrówce w kwocie 137,5 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości).

Ponadto Wojewoda zawniósł do Prezesa Rady Ministrów o przyznanie z rezerwy ogólnej środków na realizację pozostałych 13 zadań realizowanych w 2023 r., pomimo że z treści wniosków nie wynikało bezspornie, że miały one charakter nagły, nieprzewidziany i wymagający podjęcia natychmiastowych działań.

Wnioski dotyczyły:

Realizacji zadań inwestycyjnych pn.:

- „Przebudowa i rozbudowa obiektu remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sławoszynie wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu” w kwocie 900,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
- „Naprawa konstrukcji dachu Hali Północnej DAW byłego obozu koncentracyjnego i zagłady Stutthof w Sztutowie” w kwocie 663,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),

³⁴ Niewykorzystanie przez Gminę Władysławowo pełnej wysokości środków wynikało z niższych niż planowano kosztów realizacji zadania. Wojewoda Pomorski decyzją 85/22.4143.12.31.2023.BD z 28 grudnia 2023 r. dokonał blokady niewykorzystanych środków.

- „Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego typu GBA dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Przdokowie” w kwocie 300,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
  - „Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych poprzez remont i dostosowanie pomieszczeń Oddziału Jednego Dnia i Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej Szpitala Puckiego Sp. z o.o.” w kwocie 1599,2 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
  - „Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych poprzez remont i dostosowanie pomieszczeń Izby Przyjęć Szpitala Puckiego Sp. z o.o.” w kwocie 800,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
  - „Budowa instalacji gazu wraz z wydzieleniem kotłowni, montażem kotła i wymianą instalacji CO w Szkole Podstawowej im. Strażaków Polskich w Nowej Wsi Lęborskiej” w kwocie 780,9 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
  - Renowacji grobów i cmentarzy wojennych w województwie pomorskim w 2023 roku w kwocie 1685,0 tys. zł³⁵ (środki pochodzące ze środków rezerwy ogólnej wykorzystano w kwocie 1674 tys. zł tj. w 99,3%).
- Wydatki na realizację ww. zadania w latach 2020-2021 kształtowały się na zbliżonym poziomie i wyniosły odpowiednio: 497,0 tys. zł i 490,6 tys. zł. W 2022 r. na ww. zadanie wydano 1843,9 tys. zł a w 2023 r. 2007,6 tys. zł (91,9% planu po zmianach)³⁶. Pierwotnie w 2023 r. zaplanowano na realizację ww. zadania 500,0 tys. zł.

(akta kontroli Tom II str. 782-783, 955-999)

Pismem z 9 stycznia 2023 r. Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. reformy regulacji administracyjnych związanych z ruchem naturalnym ludności i ochrony miejsc pamięci wystąpił do wojewodów z prośbą o wytypowanie obiektów związanych z miejscami spoczynku polskich żołnierzy i ofiarami wojen, które wymagały podjęcia działań, a z uwagi na duży zakres prac nie mogły zostać uwzględnione w ramach wniosków o finansowanie składanych w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(akta kontroli Tom II str. 1293-1296)

Wojewoda Pomorski pismem z 7 marca 2023 r.³⁷ skierowanym do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zawniósł o przyznanie środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa w łącznej kwocie 1685,0 tys. zł na realizację zadania pn. renowacja grobów i cmentarzy wojennych w województwie pomorskim w 2023 r.³⁸

Pismem z 21 marca 2023 r.³⁹ Wiceprezes Rady Ministrów Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaopiniował pozytywnie prośbę Wojewody Pomorskiego.

(akta kontroli Tom II str. 1297-1304)

W piśmie z 21 marca 2023 r. skierowanym do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁴⁰, Wojewoda Pomorski przekazał harmonogram rzeczowo- finansowy oraz wyjaśnił, że co roku na dotację celową na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych otrzymywał kwotę 500 tys. zł i wielokrotnie wnioskował o zwiększenie tej kwoty jednak bez powodzenia. W związku z tym nie podejmowano prób pozyskania

³⁵ Z tego: 50,0 tys. zł dla Gminy Chmielno, 1150,0 tys. zł dla Gminy Gniewino, 80,0 tys. zł dla Gminy Linia, 80,0 tys. zł dla Gminy Sierakowice, 275,0 tys. zł dla Gminy Starogard Gdański i 50,0 tys. zł dla Gminy Szemud.

³⁶ Niewykorzystania przez Gminę Sierakowice środków przeznaczonych na renowację grobów i cmentarzy wojennych wynikała z niższych niż planowano kosztów wykonania przez wykonawcę remontu mogił wojennych. Wojewoda Pomorski decyzją 85/22.4143.12.12.2023.BD z 13 grudnia 2023 r. dokonał blokady niewykorzystanych środków.

³⁷ Znak: SO-IX.5230.2.2023.LJ

³⁸ Jako beneficjenta środków wskazano sześć gmin województwa pomorskiego: Chmielno (50 tys. zł), Gniewino (1150 tys. zł), Linia (80 tys. zł), Sierakowice (80 tys. zł), Starogard Gdański (275 tys. zł) i Szemud (50 tys. zł).

³⁹ Znak: DDZ-WMPN.461.14.2023.KS

⁴⁰ Znak: SO-IX.5230.2.2023.LJ

wnioskowanych środków na etapie planowania budżetu na 2023 r. Ponadto ograniczenia budżetowe uniemożliwiały realizację szeroko zakrojonych prac remontowych ze środków wojewody, a stan utrzymania obiektów powoduje, że zadanie miało charakter interwencyjny i zdaniem Wojewody uzasadniało uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu państwa.

(akta kontroli Tom II str. 1305-1309)

Dyrektor WFiB wyjaśniła, że na etapie planowania Wojewoda nie wnioskował o dodatkowe środki do ujęcia w budżecie na realizację zadań wynikających z przepisów ustawy o grobach i cmentarzach wojennych. Spowodowane było to zapisem umieszczonym w piśmie przekazującym wstępne i wyjściowe kwoty wydatków na lata 2023-2025, który stanowił, że agregat przyznaných limitów wydatków budżetu państwa stanowił pułap możliwości wydatkowych budżetu państwa w 2023 roku.

(akta kontroli Tom II str. 1288)

Dofinansowania realizacji zadań inwestycyjnych pn.:

- „Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych poprzez remont i dostosowanie pomieszczeń Oddziału Chirurgii Szpitala Puckiego Sp. z o.o.” w kwocie 1599,7 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
- „Zakup fabrycznie nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z układem napędowym 4x4 dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żelistrzewie” w kwocie 100,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
- „Modernizacja sali wiejskiej w miejscowości Ostrowite” w kwocie 299,9 tys. zł (środki pochodzące z rezerwy ogólnej wykorzystano w 97,8%)⁴¹,
- „Budowa przedszkola samorządowego w miejscowości Cedry Wielkie wraz ze żłobkiem” w kwocie 2000,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
- „Remont budynków komunalnych na terenie gminy Kępice” w kwocie 432,7 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości),
- „Zakup pojazdu rozpoznania ratowniczego o napędzie 4x4 dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bolszewie” w kwocie 200,0 tys. zł (środki wykorzystano w pełnej wysokości).

(akta kontroli Tom II str. 955-999)

Z wyjaśnień Dyrektor WFiB wynikało, że środki na realizację powyższych zadań nie mogły zostać ujęte w planie z uwagi na ograniczony limit wydatków określony dla dysponenta na etapie prac planistycznych nad projektem budżetu na 2023 r. Wojewoda nie miał możliwości finansowania dodatkowych zadań, które nie mieściły się w kanonie podstawowych zadań realizowanych z budżetu dysponenta części. W pierwszej kolejności miał obowiązek zaplanować wszystkie wydatki prawnie zdeterminowane o charakterze zobowiązaniowym. Jediną możliwością uzyskania dofinansowania realizacji ww. zadań była rezerwa ogólna.

Zdaniem NIK jakkolwiek działania Wojewody w tych przypadkach zmierzały do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb lokalnych społeczności, to jednak okoliczność ta nie stanowi przesłanki do finansowania takich potrzeb ze środków rezerwy ogólnej.

(akta kontroli Tom II str. 1288-1289)

Pismem z 18 lipca 2023 r. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: „KPRM”) wystąpił do dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie, o złożenie wniosku w sprawie przyznania środków finansowych z rezerwy ogólnej budżetu państwa⁴²

⁴¹ Niewykorzystanie środków w pełnej wysokości wynikało z mniejszych niż planowano kosztów realizacji zadania
⁴² w trybie § 1a ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa (Dz.U.2023 r. poz. 473), dalej: rozporządzenie w sprawie dysponowania rezerwą ogólną

z przeznaczeniem dla Gminy Wejherowo na realizację zadania dotyczącego budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Bolszewie na ulicy Okrężnej i Błękitnej.

Dysponent części 85/22 - województwo pomorskie, w terminie określonym w § 1a ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie dysponowania rezerwą ogólną, przekazał informację do KPRM o braku zasadności złożenia przedmiotowego wniosku ze względu na brak podstawy umożliwiającej ubieganie się o przyznanie środków na powyższy cel w ramach rezerwy ogólnej budżetu państwa.

(akta kontroli Tom II str. 782-783)

Zaplanowany limit wydatków PUW (124 676,0 tys. zł) zwiększono per saldo o 21 524,4 tys. zł⁴³ (tj. o 17,3%) do 146 200,4 tys. zł., z tego o:

- 13 060,0 tys. zł – z 12 pozycji rezerw celowych⁴⁴,
- 1025,0 tys. zł – decyzją Ministra Finansów z 17 sierpnia 2023 r.⁴⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa na 2023 r.,
- 7 439,1 tys. zł – 91 decyzjami wojewody pomorskiego (w tym 2012,2 tys. zł – 49 decyzjami Wojewody Pomorskiego z rezerwy utworzonej na podstawie art. 140 ust. 4 ufp),

W 2023 r. limit wydatków PUW nie został zwiększony ze środków pochodzących z rezerwy ogólnej.

Wykonanie planu finansowego PUW wyniosło 143 372,6 tys. zł (tj. 98,1%), w tym: środki z rezerw celowych wykorzystano w kwocie 12 043,3 tys. zł (tj. w 92,2%). Nie wystąpiły wydatki budżetu państwa, które w roku 2023 nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli Tom III str.17-18, 774-781)

2.1.3. W 2023 r. dysponent części 85/22 – województwo pomorskie: dokonał 42 decyzjami wydanymi od 7 listopada do 29 grudnia 2023 r., blokad wydatków w łącznej kwocie 57 940,2 tys. zł, z tego:

- trzy blokady na łączną kwotę 290,3 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań⁴⁶,
- cztery na łączną kwotę 16 718,7 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań i nadmiaru posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp),
- 35 na łączną kwotę 40 931,1 tys. zł z powodu nadmiaru posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp).

Blokady dokonane w 2023 r. stanowiły 1,96% planu po zmianach (2 966 612,8 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 50-51, 75-76)

Z 42 decyzji wydanych w 2023 r. w sprawie blokowanie kwot środków:

- osiem na łączną kwotę 10 393,5 tys. zł (tj. 17,9% ogółu dokonanych blokad) zostało wydanych w listopadzie 2023 r., z tego:
  - po jednej na kwotę: 47,5 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań⁴⁷ i na kwotę 6832,8 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań i nadmiaru posiadanych środków⁴⁸,
  - sześć na 3513,2 tys. zł z powodu nadmiaru posiadanych środków⁴⁹,

⁴³ Zwiększenia per saldo ze środków 11. poz. rezerw celowych – o 9202,7 tys. zł, Decyzją Ministra Finansów z 17 sierpnia 2023 r. rezerwy ogólnej – o 1697,8 tys. zł oraz decyzjami Wojewody – o 6206,9 tys. zł.

⁴⁴ W tym: 13 decyzji na łączną kwotę 3857,3 tys. zł – środki z rezerwy celowej poz. 8 - *Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej* (z tego: 12 decyzji na łączną kwotę 3856,9 tys. zł w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji 2021-2027 i jedna decyzja na kwotę 0,4 tys. zł w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

⁴⁵ znak: MF/FS9.4143.3.80.2023.MF.4929.

⁴⁶ art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁴⁷ art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁴⁸ art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁴⁹ art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp.

- 34 na łączną kwotę 47 546,6 tys. zł (tj. 82,1% ogółu dokonanych blokad) zostało wydanych grudniu 2023 r., z tego:
  - dwie na łączną kwotę 242,8 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań⁵⁰,
  - trzy na łączną kwotę 9 885,9 tys. zł z powodu opóźnień w realizacji zadań i nadmiaru posiadanych środków⁵¹,
  - 29 na łączną kwotę 37 417,9 tys. zł z powodu nadmiaru posiadanych środków⁵².

Kwota blokad środków pozyskanych z rezerw wyniosła 26 484,7 tys. zł i stanowiła 45,7% ogółu dokonanych blokad. W 2023 r. nie wystąpiły przypadki blokowania środków:

- w trybie art. 19 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowych na rok 2023⁵³,
- w związku ze stwierdzoną niegospodarnością (art. 177 ust. 1 pkt 1 ufp),
- na czas określony w przypadku zagrożenia realizacji ustawy budżetowej (art. 179 ust. 1 ufp).

(akta kontroli Tom II str. 50-76)

2.1.4. Prezes Rady Ministrów w 2023 r. nie wydał polecenia Wojewodzie Pomorskiemu wpłat środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19⁵⁴ i na Fundusz Pomocy⁵⁵.

(akta kontroli Tom II str. 21)

2.1.5. W 2023 r. wydatki dysponenta części 85/22 - województwo pomorskie na dotacje wyniosły 2 350 000,2 tys. zł (96,8% planu po zmianach), z tego: 2 236 975,4 tys. zł stanowiły dotacje na wydatki bieżące i 113 024,8 tys. zł dotacje na realizację zadań inwestycyjnych).

W 2023 r. środki na dotacje budżetowe przeznaczono na następujące cele:

- z zakresu polityki społecznej⁵⁶,
- pomoc dla repatriantów,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka⁵⁷,
- utrzymanie powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności,
- realizację zadań w ramach Programu Ziemi Słupskiej,
- utrzymanie powiatowych/miejskich komend Państwowej Straży Pożarnej,

⁵⁰ art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁵¹ art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁵² art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

⁵³ Dz. U. z 2022 r. poz. 2666 ze zm.

⁵⁴ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

⁵⁵ Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.).

⁵⁶ w tym przede wszystkim na: wypłatę dodatku osłonowego, pomoc w zakresie dożywiania, wypłatę zasiłków okresowych i stałych, utrzymanie ośrodków wparcia, w tym: środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usuwanie kłesk żywiołowych, utrzymanie ośrodków pomocy społecznej, usługi specjalistyczne i specjalistyczne usługi opiekuńcze, wypłatę świadczeń: (wychowawczych przyznanych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wraz z kosztami jego obsługi na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, działalność placówek

opiekuńczo-wychowawczych, opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

⁵⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 192.

- przeprowadzenie na terenie województwa pomorskiego kwalifikacji wojskowej,
- zadania z zakresu geodezji i kartografii, prac geodezyjno-urządzeniowych na potrzeby rolnictwa oraz gospodarki gruntami i nieruchomościami,
- odnowienie terenów leśnych,
- działalność powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego,
- nieodpłatną pomoc prawną,
- zadania z zakresu oświaty i wychowania⁵⁸,
- dofinansowanie realizacji zadań bieżących z zakresu administracji rządowej, w związku z postanowieniami art. 129 ufp,
- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2022 r.,
- wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa, o których mowa w art. 70a ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela⁵⁹,
- funkcjonowanie Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, będącego w zarządzie Samorządu Województwa Pomorskiego,
- wydatki dla gmin związane z kosztami utrzymania stanowisk pracowników wykonujących zadania z zakresu spraw obywatelskich, ewidencji działalności gospodarczej oraz zadania obronne,
- finansowanie ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w ramach krajowych przewozów autobusowych,
- finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska⁶⁰ związanych z ochroną środowiska przed hałasem oraz z zarządzaniem jakością powietrza.

(akta kontroli Tom II str. 5-6, 742-773)

Dysponent części 85/22 – województwo pomorskie sporządził 1 marca 2024 r. i przekazał do publikacji zestawienie wysokości dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu państwa przeznaczonych dla spółek wodnych z terenu województwa pomorskiego na dofinansowanie kosztów wykonanych zadań związanych z utrzymaniem urządzeń melioracyjnych na 2023 r. Wykaz jednostek oraz kwot udzielonych dotacji podmiotowych za 2023 r. został opublikowany 28 marca 2024 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego⁶¹.

(akta kontroli Tom II str. 936, 945-951)

2.1.6. W 2023 r. wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły 3567,2 tys. zł (98,5% planu po zmianach), w tym wydatki dysponenta III stopnia wykonano w kwocie 703,6 tys. zł (99,5% planu po zmianach).

Realizacja wydatków przeznaczonych na świadczenia na rzecz osób fizycznych dla dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie przedstawiała się następująco:

⁵⁸ w tym na: realizację zadań w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”, realizację zadań wynikających z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024- „Aktywna tablica”, realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, a także w przypadku szkół polskich, o których mowa w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019–2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stolówek i miejsc spożywania posiłków, wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych, dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025

⁵⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.

⁶⁰ Dz. U. poz. 2087, ze zm.

⁶¹ Dz. Urz. Woj. Pom. z 2024 r. poz. 1635

- 1285,2 tys. zł (99,0% planu po zmianach) – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (§ 3020) w tym: PUW - 266,9 tys. zł⁶², tj. 99,2% planu po zmianach),
  - 120,1 tys. zł (89,5% planu po zmianach) – różne wydatki na rzecz osób fizycznych (§ 3030), w tym: PUW – 36,4 tys. zł⁶³, tj. 97,3% planu po zmianach),
  - 450,0 tys. zł (100% planu po zmianach) – nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń (§ 3040),
  - 474,5 tys. zł (100% planu po zmianach) – zasądzone renty (§ 3050), w tym: PUW 400,3 tys. zł (100 % planu po zmianach),
  - 201,4 tys. zł (88,7% planu po zmianach) – wydatki osobowe niezaliczane do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom,
  - 1036,0 tys. zł (100% planu po zmianach) – stypendia dla uczniów.
- (akta kontroli Tom II str. 742-773, 774-781, 1176-1177)

2.1.7. Wydatki na wynagrodzenia⁶⁴ w 2023 r. w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły⁶⁵ 311 014,6 tys. zł (99,5% planowanych) i w porównaniu do 2022 r. zwiększyły się o 63 764,8 tys. zł, tj. o 25,8%.

(akta kontroli Tom II str. 742-773, 910)

Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w części 85/22 – województwo pomorskie w 2023 r. (2652 osoby) w porównaniu do 2022 r. było większe o 78 osób (o 3,0%). Przeciętne wynagrodzenie (9773,0 zł) w porównaniu do 2022 r. zwiększyło się 1768,24 zł (o 22,1%).

Stan zatrudnienia wykazany w sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r. dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie wynosił 2725 osób.

Wzrost wydatków na wynagrodzenia oraz przeciętnego zatrudnienia wynikał głównie z podwyższenia minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2023 r., zwiększenia funduszu wynagrodzeń osobowych dla pracowników państwowej sfery budżetowej o 7,8%, jak również wzrostu zatrudnienia w poszczególnych statusach zatrudnienia w jednostkach podległych.

(akta kontroli Tom II str. 910, 913-915, 924-927)

Wydatki na wynagrodzenia w Urzędzie w 2023 r. wyniosły 78 822,4 tys. zł (99,1% planowanych) i w porównaniu do 2022 r. były większe o 17 022,7 tys. zł (o 27,5%). Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w Urzędzie wykazane w sprawozdaniu Rb-70 za IV kwartał 2023 r. (823 osoby) w porównaniu do 2022 r. było większe o 22 osób (o 2,7%). Przeciętne wynagrodzenie w 2023 r. (6429,4 zł) w porównaniu do 2022 r. było większe o 1551,8 zł (o 24,1%).

Stan zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego wykazany w sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r. PUW wynosił 814 osób.

(akta kontroli Tom II str. 910, 916-920)

W 2023 r. na wynagrodzenia bezosobowe w części 85/22 – województwo pomorskie wydano 23 702,5 tys. zł (o 1 537,4 tys. zł, tj. o 6,9% więcej niż w 2022 r.). Wydatki dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie z ww. tytułu w 2023 r. wyniosły

⁶² Z tego: 98,8 tys. zł - ekwiwalent za okulary, 56,7 tys. zł - ekwiwalent za pranie odzieży, zakup i konserwację umundurowania, 12,2 tys. zł - ekwiwalent za używanie własnej odzieży roboczej, 61,8 tys. zł - odprawa pośmiertna, 17,2 tys. zł - ryczałt praca zdalna, 7,3 tys. zł - posiłki regeneracyjne i profilaktyczne, 12,9 tys. zł - zakup odzieży roboczej, środków higieny, wody (BHP).

⁶³ Z tego: 28,4 tys. zł – zwrot kosztów przejazdu na Komisje Dyscyplinarne nauczycieli i 8,0 tys. zł – Zwrot kosztów przejazdu na posiedzenie Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania i Zdarzeniach Medycznych.

⁶⁴ Wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy, dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

⁶⁵ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r.

1311,8 tys. zł (o 149,2 tys. zł, tj. o 12,8% więcej niż w 2022 r.). Poniesiono je m.in. na wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z konsultantami wojewódzkimi w oparciu o ustawę o konsultantach w ochronie zdrowia⁶⁶, specjalistami wykonującymi czynności w ramach orzekania o stopniu niepełnosprawności⁶⁷, członkami i biegłymi sporządzającymi opinie na rzecz Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W 2023 r. zadania Urzędu na podstawie umów innych niż umowa o pracę⁶⁸ wykonywało 117 osób⁶⁹, z tego pięć umów zawarto z pracownikami PUW⁷⁰. Zakres przedmiotowy zawartych umów nie pokrywał się z zakresem obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień pracowników.

Wydatki PUW z tego tytułu wyniosły 997,7 tys. zł i były większe o 8,1% niż w 2022 r. (904,5 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 774-781, 793, 1221-1271)

2.1.8. Na wydatki majątkowe w części 85/22 – województwo pomorskie zaplanowano w ustawie budżetowej kwotę 36 973,0 tys. zł⁷¹, którą w trakcie roku zwiększono do 164 228,6 tys. zł⁷² (o 344,2%). W 2023 r. wydatki majątkowe wyniosły 142 745,8 tys. zł⁷³, tj. 86,9% planowanych. Wzrost planowanych wydatków majątkowych wynikał głównie z pozyskania dodatkowych środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Wydatki majątkowe PUW w 2023 r. wyniosły 8690,0 tys. zł⁷⁴ (98,1% planowanych (92,5% planowanych) i były mniejsze od wykonanych w 2021 r. o 8452,9 tys. zł (o 49,3%).

W ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano środki na realizację:

- dwóch zadań inwestycyjnych w kwocie 6889,0 tys. zł (6132,0 tys. zł na remont przebudowę i nadbudowę budynku usługowo-magazynowego przy ul. Chmielnej 74/76 w Gdańsku, w celu adaptacji na funkcję biurowo-magazynową budynku administracji publicznej - kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2019 roku oraz 757,0 tys. na dostosowanie budynku przy ul. Okopowej 21/27 w Gdańsku do wymagań przepisów przeciwpożarowych);
- sześciu zakupów inwestycyjnych dla placówek Straży Granicznej w rozdziale 60031 Przejścia graniczne na kwotę 830,0 tys. zł (20,0 tys. zł na zakup zestawu do monitoringu, 350,0 tys. zł na zakup przenośnego urządzenia rentgenowskiego wykorzystywanego do działań minersko-pirotechnicznych w lotniczym przejściu granicznym lpg Gdańsk – Rębiechowo, 160,0 tys. zł na zakup urządzenia do badania autentyczności dokumentów dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku – Porcie, 111,0 tys. zł na zakup pojazdu VAN przystosowanego do przewozu psa służbowego, 90,0 tys. zł na zakup samochodu osobowego dla WIJHARS⁷⁵ w Gdańsku, 99,0 tys. zł na zakup samochodu osobowego wielozadaniowego dla WIORiN⁷⁶ w Gdańsku,

⁶⁶ Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2024 r. poz. 69).

⁶⁷ Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r. poz. 857).

⁶⁸ Umowy zlecenie trwające trzy miesiące lub dłużej, lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres.

⁶⁹ z tego: 107 osób wykonywało zadania podstawowe (w tym dwie umowy zawarto z pracownikami Urzędu), i 10 osób wykonywało zadania pomocnicze.

⁷⁰ Z tego dwie umowy zawarto na realizację zadań podstawowych i trzy na realizację zadań pomocniczych.

⁷¹ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 16 912,0 tys. zł.

⁷² W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 21 815,7 tys. zł.

⁷³ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 19 630,0 tys. zł.

⁷⁴ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 90,4 tys. zł.

⁷⁵ Wojewódzka Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

⁷⁶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa

- zakupu inwestycyjnego w rozdziale 85146 Działalność dyspozytorni medycznych na kwotę 100,0 tys. zł (sześć radioserverów na potrzeby łączności radiowej w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego),
- dwóch zakupów inwestycyjnych dla PUW w rozdziale 75011 Urzędy Wojewódzkie na kwotę 20,0 tys. zł na realizację Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich 2021-2027.

W wyniku dokonanych zmian plan wydatków majątkowych zwiększono do 8861 tys. zł tj. o 1022,1 tys. zł (o 13,0%). W trakcie roku:

- wprowadzono do planu 16 nowych zadań, na łączną kwotę 1298,0 tys. zł, z tego: zakup samochodu osobowego dla Granicznej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdyni (99,0 tys. zł), zakup urządzeń sieciowych dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej (110,0 tys. zł), zakup czytników biometrycznych dokumentów oraz czytników linii papilarnych dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej (70,0 tys. zł), modernizacja oświetlenia w budynku PUW etap II (121,5 tys. zł), montaż systemu kontroli dostępu na potrzeby Zespołu Ochrony ds. Informacji Niejawnych w PUW (57,3 tys. zł), wykonanie zabudowy kuchennej wraz z wyposażeniem w pomieszczeniach recepcji PUW (63,6 tys. zł), wykonanie pomnika Ignacego Jana Paderewskiego przed budynkiem PUW (1,5 tys. zł), zakup i instalację układu do kompensacji mocy biernej w budynku PUW (61,5 tys. zł), wykonanie i montaż mebli na wymiar w sekretariacie Wojewody oraz w sekretariacie Wydziału infrastruktury PUW (73,6 tys. zł), zakup samochodu osobowego dla PUW (250,0 tys. zł), zakup systemu finansowo-księgowego na potrzeby PUW (153,0 tys. zł), rozbudowa i modernizacja systemu „ERP Sente” na potrzeby PUW (50,0 tys. zł), zakup urządzenia wielofunkcyjnego na potrzeby Wydziału Infrastruktury PUW (32,6 tys. zł), zakup urządzenia wielofunkcyjnego na potrzeby Wydziału Finansów i Budżetu PUW (31,4 tys. zł), realizację przez PUW „Działań integracyjno-doradczych na rzecz osób przybyłych do województwa pomorskiego w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie” w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i integracji na lata 2014-2020 (90,4 tys. zł) i zakup urządzenia wielofunkcyjnego do obsługi kwalifikacji wojskowej w województwie pomorskim na potrzeby Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej (32,6 tys. zł),
- zwiększono plan wydatków o 416,7 tys. zł na realizację ujętych w planie zadań: zakup przenośnego urządzenia rentgenowskiego wykorzystywanego do działań minersko-pirotechnicznych w lotniczym przejściu granicznym lpg Gdańsk-Rębiechowo (200,0 tys. zł), zakup urządzenia do badania autentyczności dokumentów dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku – Porcie (170,0 tys. zł), zakup pojazdu VAN przystosowanego do przewozu psa służbowego (39,0 tys. zł), zakup samochodu osobowego dla WIJHARS w Gdańsku (7,7 tys. zł),
- zmniejszono plan wydatków kwotę 692,50 tys. zł na realizację ujętych w planie zadań: zakup zestawu do monitoringu dla Placówek Straży Granicznej (2,1 tys. zł), zakup urządzenia do badania autentyczności dokumentów dla Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku -Porcie (132,4 tys. zł), zakup samochodu osobowego wielozadaniowego dla WIORiN w Gdańsku (3,2 tys. zł), remont przebudowa i nadbudowa budynku usługowo-magazynowego przy ul. Chmielnej w Gdańsku w celu adaptacji na funkcję biurowo-magazynową budynku administracji publicznej – kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2019 r. (356,5 tys. zł), dostosowanie budynku przy ul. Okopowej 21/27 w Gdańsku do wymagań przepisów przeciwpożarowych (157,7 tys. zł), zakup samochodu osobowego dla PUW (20,6 tys. zł) i realizację Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich (20,0 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 742-773, 774-781, 1369-1383)

2.1.9. Zobowiązania w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły na koniec 2023 r. 32 758,0 tys. zł i były większe o 9962,9 tys. zł (tj. o 43,1%) od zobowiązań na koniec 2022 r. Dotyczyły głównie dodatkowych wynagrodzeń rocznych z pochodnymi, pozostałych rozrachunków z kontrahentami w związku z wpłynięciem faktur w okresie przejściowym a dotyczącym 2022 r. Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli Tom II str. 742-773, 810-871, 1361-1362, Tom IV str. 148-182)

Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie na koniec 2023 r. (10 991,8 tys. zł) w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. (5543,6 tys. zł) były większe o 5448,3 tys. zł, tj. o 98,3% z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wraz z pochodnymi, wzrostem stawek za media. Największy wzrost zobowiązań w dziale 600 (Transport i łączność) z 619 tys. zł w 2022 r. do 4406 tys. zł w 2023 r. spowodowany był wzrostem kosztów bieżącego utrzymania przejść granicznych, spowodowanych głównie przez konieczność waloryzacji stawek czynszowych o wskaźnik inflacji, prawie trzykrotny wzrost cen energii elektrycznej, wzrost cen usług niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania przejść granicznych, koszt bieżącego utrzymania nowego obiektu fitosanitarnego w morskim przejściu granicznym w Gdyni i konieczność serwisowania systemu stacjonarnych monitorów promieniowania oraz innych urządzeń udostępnionych organom kontroli.

W 2023 r. w Urzędzie zapłacono odsetki w kwocie 0,03 tys. zł z tytułu nieterminowego uregulowania zobowiązań oraz w kwocie 0,2 tys. zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego⁷⁷.

Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

W części 85/22 – województwo pomorskie nie wystąpiły wydatki, które w 2023 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli Tom II str. 774-781, 872-904, 1361-1362, Tom III str. 325-334)

2.1.10. Badanie wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo pozycji rezerw celowych w kwocie 64 515,6 tys. zł (poz. 8⁷⁸ w kwocie 1713,5 tys. zł, poz. 72⁷⁹ w kwocie 47 825,6 tys. zł⁸⁰ i poz. 68⁸¹ w kwocie 14 976,4 tys. zł), stanowiące 11,1% środków, o które zwiększono z rezerw celowych wydatki w części 85/22, wykazało, że:

⁷⁷ Wyrok Sądu Rejonowego w Gdańsku, sygn. akt VI U 367/22.

⁷⁸ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej

⁷⁹ Wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie.

⁸⁰ Opinią nr 353 Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie zaopiniowała propozycję przeznaczenia kwoty 1550 tys. zł na sfinansowanie wydatków wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw środki przeznaczone są na sfinansowanie wydatków wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 497), która nałożyła na organy wykonawcze gmin obowiązek zorganizowania bezpłatnych przewozów do i z lokali wyborczych dla wyborców niepełnosprawnych oraz wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 lat, a także dla wyborców ujętych w spisie wyborców w stałym obwodzie głosowania położonym na obszarze danej gminy, jeżeli w ramach tej gminy w dniu wyborów nie funkcjonuje transport publiczny (dodany art. 37e i 37f ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy).

Opinią 361 Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie zaopiniowała propozycję przeznaczenia kwoty 46 275,6 tys. zł na dopłaty do paliwa rolniczego - środki przeznaczone na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu, poniesionych w tym zakresie przez gminy województwa pomorskiego w II terminie płatniczym 2023 roku.

⁸¹ Środki na zadania w obszarze zdrowia.

- po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków wprowadzono zmiany w planie finansowym jednostki,
- wydatki, na które pozyskano środki z rezerw celowych, nie zostały ujęte w planie finansowym jednostki na etapie opracowania ustawy budżetowej,
- wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe,
- otrzymane środki z rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem,
- niewykorzystanie środków w kwotach: 959,1 tys. zł (poz. 72) wynikało z niższych kosztów niż pierwotnie planowano, a 281,6 tys. zł (poz. 68) m.in. z powodu zgonu producentów rolnych i niezgłoszeniu się spadkobierców, wydanie mniejszej liczby pozytywnych decyzji w stosunku do złożonych przez producentów rolnych wniosków, błędnie wypełnione wnioski o przekazanie gminie dotacji i nieusunięcie przez wnioskodawców braków formalno-prawnych.

Dyrektor WFiB wyjaśniła, że dysponent części 85/22 – województwo pomorskie nie zwracał się o korektę decyzji budżetowej do Ministra Finansów przyznającej środki z rezerw, ponieważ zgodnie z ustawą o finansach publicznych dysponent może wnioskować o taką decyzję do 30 września danego roku. Z uwagi na fakt, że realizacja zadań trwa do końca roku budżetowego oraz z powodu braku informacji o niewykorzystaniu środków na dzień 30 września 2023 r., nie było możliwości wystąpienia o korektę decyzji.

(akta kontroli Tom II str. 1276-1278, 1289)

2.1.11. Wojewoda dokonał (na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 w związku z art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp) 41 decyzjami wydanymi od 7 listopada do 29 grudnia 2023 r., blokad wydatków w kwocie 56 389,7 tys. zł.

Badanie 20 decyzji Wojewody o zablokowaniu planowanych wydatków w łącznej kwocie 11 634,1 tys. zł (20,1% wartości dokonanych blokad) wykazało, że:

- blokowanie wydatków następowało w terminie do 14 dni od uzyskania informacji o niewykorzystaniu planowanych środków,
- blokad dokonano na podstawie umotywowanych wniosków właściwych jednostek lub wydziałów PUW,
- blokowanie wydatków budżetowych nie wynikało z niewłaściwego sposobu skalkulowania na etapie planowania budżetowego.

(akta kontroli Tom II str. 50-51, 784-785)

W 2023 r. nie wystąpiły przypadki blokowania środków:

- w trybie art. 21 ust. 2 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy oraz art. 179 ufp,
- w związku ze stwierdzoną niegospodarnością (art. 177 ust. 1 pkt 1 ufp).

(akta kontroli Tom II str. 40-51, 784-785)

2.1.12. Badanie wydatków Wojewody na wybrane dotacje celowe⁸² (257 953,1 tys. zł, tj. 11,0% dotacji) na zadania bieżące zlecone j.s.t. w zakresie:

- funkcjonowania komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej⁸³ (201 742,6 tys. zł),

⁸² Dobrane w sposób celowy.

⁸³ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej Ustawa (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 127).

– organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego⁸⁴ (56 210,5 tys. zł)

wykazało, że przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp oraz obowiązującymi przepisami, a w wyniku przekazania środków na realizację badanych zadań odpowiednio m.in.: zapewniono wypłatę uposażeń funkcjonariuszy i wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników cywilnych 19 jednostek powiatowych PSP oraz sfinansowano koszty stażu podyplomowego dla 430 lekarzy i lekarzy dentyków. Niewykorzystane środki z dotacji na staże podyplomowe (839,8 tys. zł) i na funkcjonowanie powiatowych państwowych straży pożarnych (80,6 tys. zł) zwrócono w terminie.

Stwierdzono natomiast, w odniesieniu do dotacji na organizowanie, finansowanie i zapewnienie warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego⁸⁵, że nadzór dysponenta nad sposobem wykorzystania dotacji przez Marszałka Województwa Pomorskiego (dalej: „Marszałek”) był niewystarczający, bowiem Marszałek błędnie naliczył koszty obsługi zadania organizacji ww. staży, a także nie wyegzekwował od Samorządu Województwa Pomorskiego odsetek w wysokości 60,2 tys. zł, naliczanych przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji. Powyższe opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli Tom IV str. 388-587, 601-605)

2.1.13. Badanie wydatków w kwocie 8 873,2 tys. zł⁸⁶ (wydatków bieżących jednostek budżetowych – 5 583,1 tys. zł, majątkowych – 5 290,2 tys. zł)⁸⁷, stanowiących 18,3% wydatków poniesionych w Urzędzie przez dysponenta trzeciego stopnia w 2023 r., wykazało, że dokonano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki.

(akta kontroli Tom II str. 1312-1359)

2.1.14. W 2023 r. w Urzędzie udzielono 12 zamówień publicznych z zastosowaniem przepisów Prawa zamówień publicznych⁸⁸ (jedno – w trybie przetargu nieograniczonego, siedem – w trybie podstawowym na podstawie art. 275 ww. ustawy i cztery – w trybie zamówienia z wolnej ręki), o łącznej wartości 11 254,5 tys. zł. Na realizację ww. zamówień w 2023 r. wydano 7325,2 tys. zł.

Łączna wartość zamówień udzielonych z wyłączeniem procedur ww. ustawy wyniosła 8546,8 tys. zł.

(akta kontroli Tom I str. 222-236)

Badanie dobranych celowo trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (jednego w trybie podstawowym i dwóch z wyłączeniem procedur ww. ustawy), na które w 2023 r. wydano 805,5 tys. zł, wykazało, że:

- postępowanie w trybie podstawowym (na oddymianie klatki schodowej w budynku PUW– na realizację zamówienia w 2023 r. wydano 580,8 tys. zł) przeprowadzono zgodnie z przepisami ww. ustawy,

⁸⁴ Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1516 ze zm.).

⁸⁵ Dalej: „dotacja na staże podyplomowe”.

⁸⁶ Wydatki dokonane na podstawie 49 dowodów księgowych dobranych losowo z okresu od stycznia do grudnia 2023 r. 48 526,4 tys. zł (pozapłacowe wydatki bieżące jednostek budżetowych i majątkowe, po wyłączeniu wydatków o wartości poniżej 1,0 tys. zł).

⁸⁷ 11 wydatków na 10 057,3 tys. zł zakwalifikowano w dziale 600 – Transport i łączność, 14 na 10 399,7 tys. zł w dziale 750 – Administracja publiczna, dwa na 308,7 tys. zł w dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, 10 na 987,1 tys. zł w dziale 851 – Ochrona zdrowia, jeden na 4,7 tys. zł w dziale 855 – Rodzina.

⁸⁸ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.).

- dwa postępowania z wyłączeniem procedur tej ustawy⁸⁹ przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi procedurami obowiązującymi w Urzędzie,
- wydatki na realizację wszystkich trzech zamówień poniesiono terminowo i ujęto w księgach rachunkowych, a zamówienia służyły realizacji zadań Urzędu.

(akta kontroli Tom I str. 358-487)

Plan zamówień publicznych na 2023 r. i jego aktualizację sporządzono prawidłowo i umieszczono na stronie internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych, w terminie określonym w art. 23 Prawa zamówień publicznych.

Sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2023 r. sporządzono zgodnie z wzorem⁹⁰ i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie wynikającym z art. 82 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli Tom I str. 237-357)

2.1.15. Wynikający z art. 175 ust. 1 i 2 ufp obowiązek nadzoru i kontroli nad realizacją wydatków budżetowych realizowany był przez Wojewodę w 2023 r. m.in. przez przeprowadzenie:

- 12 kontroli powiatowych i miejskich komend państwowej straży pożarnej oraz pięć kontroli innych dysponentów środków budżetu państwa, obejmujących swoim zakresem m.in. wydawanie w 2022 r. środków publicznych na zadania objęte planem finansowym tych jednostek. W ich wyniku⁹¹ stwierdzono m.in. przypadki nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych i nieprawidłowego klasyfikowania wydatków;
- 23 kontroli beneficjentów dotacji na realizację Programu MALUCH+⁹². W ich wyniku stwierdzono m.in. przypadki pobrania dofinansowania w nadmiernej wysokości oraz nieterminowego złożenia do Urzędu wymaganej dokumentacji;
- osiem kontroli w urzędach gmin, obejmujących swoim zakresem m.in. prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych w 2022 r. na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych. W ich wyniku stwierdzono m.in. przypadki pobrania dotacji w nadmiernej wysokości lub ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, nieprawidłowości w prowadzeniu postępowań lub brak postępowań wyjaśniających przed wydaniem decyzji o zwrocie;
- jedną kontrolę w starostwie powiatowym obejmującą swoim zakresem prawidłowość wykorzystania środków publicznych z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w 2022 r. W jej wyniku stwierdzono nieprawidłowe stosowanie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych;

⁸⁹ Na zakup 6 sztuk radiowych punktów dostępowych – na realizację zamówienia wydano w 2023 r. 99,6 tys. zł oraz na ochronę osób i mienia w budynkach PUW– na realizację zamówienia wydano w 2023 r. 125,1 tys. zł.

⁹⁰ Określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. poz. 2463).

⁹¹ Tj. zakończonych.

⁹² Trzy kontrole dotyczące realizacji Programu MALUCH+2020 i 20 kontroli dotyczących realizacji Programu MALUCH+2021.

- dwie kontrole w urzędach powiatów, obejmujące swoim zakresem m.in. prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2022 r. ze szczególnym uwzględnieniem wydatkowania środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie Prawa zamówień publicznych oraz zamówień o wartości poniżej 130 tys. zł. W ich wyniku stwierdzono nieprawidłowe stosowanie klasyfikacji budżetowej;
- dwie kontrole w urzędach gmin, obejmujące swoim zakresem prawidłowość wydatkowania środków publicznych z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonych na wypłatę zasiłków celowych dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych. W wyniku jednej z tych kontroli stwierdzono brak wezwania strony do złożenia wyjaśnień;
- dokumentowanych w różnych formach bieżących analiz wykorzystania środków przez podległe jednostki oraz dotacji przez ich beneficjentów, analiz trzymiesięcznych prognoz wydatków składanych przez jednostki podległe w systemie TREZOR pod kątem zasadności kwot w nich wykazywanych, a także szczegółowych weryfikacji wniosków podległych jednostek o dokonanie zmian w planie wydatków oraz o zwiększenie planu wydatków;
- ocen stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji (w sytuacjach, gdy z przepisów lub umów z beneficjentami wynikał zakres zadania, a nie jedynie jej przeznaczenie). Ocen tych dokonywano z różną częstotliwością, w zależności od przeznaczenia dotacji i formy przeprowadzanych ocen⁹³.

Sformułowane w wyniku opisanych wyżej kontroli zalecenia zostały przez kierowników kontrolowanych jednostek i beneficjentów przyjęte do realizacji.

(akta kontroli Tom II str. 799, 801-804, Tom III str. 522-531 pliki 019-058, Tom IV str. 328-356, 388-405)

Wnioski z poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/22 - województwo pomorskie zostały zrealizowane.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatki dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie w kwocie 35,5 tys. zł (z tytułu opłat za energię elektryczną dla Energa Operator S.A.) dokonano z naruszeniem art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp, tj. po terminie wynikającym z zaciągniętego zobowiązania. W efekcie tej nieprawidłowości zapłacono odsetki w kwocie 31,7 zł.

Osoba odpowiedzialna za powstanie ww. nieprawidłowości (dyrektor Biura Logistyki PUW) wyjaśniła, że w pierwszym przypadku zapłata faktury nastąpiła w dniu jej wymagalności, a zgodnie z Ogólnymi Warunkami Umów stanowiącymi załącznik do zawartej umowy z Energa Operator S.A. za dzień zapłaty należy uznać dzień wpływu na rachunek bankowy OSD⁹⁴. W drugim przypadku przyczyną obciążenia PUW (dotychczasowego odbiorcy energii elektrycznej), w ramach tzw. rezerwowej dostawy prądu, było nieprzepisanie umów na nowego odbiorcę (Urząd Miejski w Gdańsku) w związku z przekazaniem przez Urząd nieruchomości do zasobów Skarbu Państwa Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

(akta kontroli Tom II str. 872-896, 1311)

⁹³ Przykładowo na bieżąco oceniano wykorzystanie dotacji na zadania inwestycyjne, zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, geodezji i kartografii, co kwartał oceniano poziom realizacji zadań na podstawie sprawozdań budżetowych, co roku – na podstawie mierników w układzie zadaniowym.

⁹⁴ operator systemu dystrybucyjnego.

2. W kwartalnym sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie wykazano stan zatrudnienia: 2725 osób, a liczba faktycznie zatrudnionych wyniosła 2886 osób (z tego: 2783 osoby pobierało wynagrodzenie i 103 osoby wynagrodzenia nie otrzymywało), co było niezgodne z § 16 pkt 10 załącznika nr 35⁹⁵ do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹⁶.

Dyrektor WFiB wyjaśniła, że dysponent części 85/22 – województwo pomorskie weryfikuje prawidłowość wyliczenia danych w sprawozdaniach jednostek podległych pod względem formalno-rachunkowym. Za kwestie merytoryczne odpowiedzialni są kierownicy podległych jednostek.

(akta kontroli Tom II str. 924-927, 1287, 1310)

3. W kwartalnym sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Urzędu wykazano stan zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego 816 osób, a liczba faktycznie zatrudnionych wyniosła 888 osób (z tego: 858 osób pobierało wynagrodzenie i 30 osób wynagrodzenia nie otrzymywało). Wykazana w sprawozdaniu liczba osób była niezgodna z § 16 pkt 10 załącznika nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Główny specjalista Biura Kadr i Organizacji Urzędu wyjaśniła, że zmiany w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej, które miały wpływ na wyliczenie liczby osób na koniec okresu sprawozdawczego zostały przeoczone.

(akta kontroli Tom II str. 916-919, 1287, 1311)

4. Wojewoda sprawował niewystarczający nadzór, o którym mowa w art. 175 ust. 1 pkt 2 ufp, nad realizacją przez Samorząd Województwa Pomorskiego zadania finansowanego środkami dotacji z budżetu państwa związanego z organizowaniem, finansowaniem i zapewnieniem warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego⁹⁷, bowiem:

1) nie zweryfikowano prawidłowości ustalenia kosztów organizacji tych staży. Kontrola NIK, przeprowadzona w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego (dalej: „UM WP”) wykazała, że koszty te były naliczane przez beneficjenta niezgodnie z zasadami określonymi w art. 15i ust. 1 ustawy o zawodach lekarza, tj. na każdego lekarza stażystę w każdym roku kalendarzowym, zamiast jednorazowo w całym okresie odbywania stażu. W 2023 roku UM WP przeznaczył na ten cel 122,0 tys. zł, podczas gdy koszty obsługi zadania powinny wynieść 64,8 tys. zł i w konsekwencji pobrał dotację w nadmiernej wysokości, tj. zawyżonej o 57,2 tys. zł.

(akta kontroli Tom IV str. 415-418, 482-491, 496-509)

Przekazywanie, udzielanie i rozliczanie dotacji celowych j.s.t. należało do zadań WFiB (§ 63 Regulaminu organizacyjnego Urzędu), zaś Wydział Zdrowia – Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego Urzędu sprawował nadzór nad stażami podyplomowymi lekarzy i lekarzy dentyistów (§ 72), a w ramach tego zadania⁹⁸ nadzorował realizację zadań marszałka województwa z zakresu administracji rządowej dotyczących organizacji, finansowania oraz zapewnienia przez podmioty

⁹⁵ Załącznik nr 35 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, rozdział 11 Sprawozdanie Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

⁹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 454.

⁹⁷ Dalej: „Dotacja na staże podyplomowe lekarzy”.

⁹⁸ Na podstawie Zarządzenia Dyrektora Generalnego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Wydziału Zdrowia

- Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego.

uprawnione do prowadzenia stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków warunków do odbywania stażu.

(akta kontroli Tom III str. 1-17, 522-531, Tom IV str. 606-613)

Dyrektor WFiB (z upoważnienia Wojewody Pomorskiej wyjaśniła) wyjaśniła, że zadanie dotyczące straży podyplomowych przejęte zostało do finansowania z budżetu części 85/22 – województwo pomorskie z dniem 1 stycznia 2023 r. Kwota dotacji wraz z kosztami obsługi zadania ustalona została indywidualnie przez Ministra Finansów w piśmie z dnia 30 września 2022 r. przekazującym planowane kwoty wydatków. W związku z powyższym Wojewoda nie miał wpływu na ustalenie wysokości liczby stażystów i związanych z tym kosztów obsługi. Natomiast umowa na finansowanie staży podyplomowych nie obligowała Marszałka do rzeczowego rozliczenia dotacji, w tym wykazywania liczby stażystów i kosztów obsługi. Rozliczenie dotacji nastąpiło zgodnie z załącznikiem wynikającym z umowy. Wskazała, że zgodnie z zakresem obowiązków osobą odpowiedzialną za realizację tego zadania jest osoba zatrudniona na stanowisku Starszego Inspektora Wojewódzkiego Wieloosobowego Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Szkolenia Pracowników Medycznych w Wydziale Zdrowia Urzędu.

Dyrektor WFiB wyjaśniła ponadto, że zgodnie z postanowieniami § 7 Zarządzenia Nr 15/2012 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 stycznia 2012 r. (ze zmianami) w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa oraz zasad dysponowania środkami budżetowymi w części 85/22 – województwo pomorskie, dyrektorzy wydziałów i biur PUW byli zobowiązani do nadzoru i kontroli dotacji udzielonych z budżetu państwa. Dodatkowo ust. 2 § 7 ww. zarządzenia Nr 15/2012 zobowiązywał dyrektorów wydziałów PUW do rozliczenia udzielonej z budżetu państwa dotacji. Wskazała, że wydziałem odpowiedzialnym w sprawach udzielenia z budżetu państwa dotacji celowej na finansowanie staży podyplomowych jest Wydział Zdrowia tut. Urzędu.

(akta kontroli Tom IV str. 614-618)

NIK zauważa, że z dyspozycji art. 15i ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza wynika wprost, że koszt obsługi tego zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę. Tym samym kwota należy się jednorazowo za koszt obsługi całego zadania (staż lekarza), niezależnie od długości trwania takiego stażu.

2) do dnia zakończenia kontroli (15 kwietnia 2024 r.) nie podjęto działań mających na celu zapewnienie odprowadzania do budżetu państwa przez UM WP odsetek naliczanych przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji na staże podyplomowe lekarzy. Według ustaleń kontroli NIK przeprowadzonej w UM WP odsetki w łącznej kwocie 60,2 tys. zł nie zostały odprowadzone do budżetu państwa, lecz zostały zaliczone przez UM WP na dochody własne. Zgodnie z art. 111 pkt 9 upf dochodami budżetu państwa są odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych lub organów władzy publicznej, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej. Art. 255 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy stanowi natomiast, że zarząd jest przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jest odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jest z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową w wyznaczonych ustawą terminach. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o dochodach, źródłem dochodów własnych województwa jest 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Ponadto art. 48 ust. 1 ufp zakazuje lokowania wolnych środków pochodzących z dotacji. Zakaz zawarty w powołanym przepisie wskazuje, że są to cały czas środki budżetu państwa i wynika z faktu, iż środki budżetowe nie mogą generować dodatkowych przychodów jednostek otrzymujących dotację.

(akta kontroli Tom IV str. 492-505, 510, 582-583, 588-600)

Umowa z 1 marca 2023 r. zawarta przez Wojewodę z Marszałkiem w sprawie udzielenia dotacji celowej na finansowanie stażu podyplomowego lekarzy nie regulowała zagadnienia czy odsetki naliczone przez bank od środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa stanowią dochody uzyskiwane na rzecz budżetu państwa, o których mowa w art. 111 pkt 9 ufp, czy też dochody Województwa, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy o dochodach jst. W umowie zawarto jednak zapis, że w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się przepisy ustawy o finansach publicznych, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁹⁹ oraz inne przepisy powszechnie obowiązującego prawa. Jednocześnie NIK zauważa, że dochody z ww. tytułu osiągnięte przez UM WP w 2022 r. zostały odprowadzone w kwocie 576,7 tys. zł na dochody budżetu państwa za pośrednictwem Ministra Zdrowia (po potrąceniu 5% na dochody własne (zgodnie z § 1 pkt 17 umowy zawartej między Marszałkiem a Ministrem Zdrowia).

(akta kontroli Tom IV str. 425-447)

Wojewoda Pomorska wyjaśniła, że w umowie z Marszałkiem nie zawarto postanowień dot. konieczności przekazywania przez UM WP odsetek zgromadzonych, na rachunkach bankowych UM WP, od środków przekazanych przez Wojewodę w formie dotacji na rachunek dochodów budżetu państwa, ponieważ taki obowiązek nie wynika z art. 255 ustawy o finansach publicznych. Wskazała, że przepisy ustawy o finansach publicznych (art. 5 i art.4) nie wskazują jakiego rodzaju środki powinny być zgromadzone na rachunku bankowym gminy, a jedynie określają pewną zasadę ogólną, a żaden przepis ustawy o finansach publicznych nie stanowi wyrażnie o konieczności zwrotu odsetek od dotacji celowej do budżetu państwa w ramach rozliczenia udzielonej dotacji.

(akta kontroli Tom IV str. 412-418)

NIK zauważa, że o konieczności podjęcia działań w trybie nadzoru określonego w art. 175 ufp w związku z ww. zakazem określonym w art. 48 ufp wskazywał również Minister Finansów w piśmie skierowanym do wojewodów¹⁰⁰. Z pisma wynikało, że środki z dotacji nie mogą pozostawać na rachunkach jednostek i stanowić nadwyżki, służącej zakładaniu lokat, a celem dotacji nie jest generowanie dodatkowych przychodów dla jednostek. Dodatkowo w piśmie Dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Finansów skierowanym do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, w którym podtrzymano ww. stanowisko Ministra Finansów, wskazano, że środki z dotacji budżetu państwa nie mogą być gromadzone na rachunkach bankowych j.s.t. (w szczególności w sposób skutkujący uzyskaniem dodatkowych korzyści finansowych wynikających z oprocentowania środków), lecz powinny być na bieżąco wydatkowane. Natomiast w przypadku powstania odsetek od tych środków powinny one zostać przekazane na rachunek dochodów centralnego bieżącego budżetu państwa, za pośrednictwem właściwego dysponenta części budżetowej.

(akta kontroli Tom IV str. 588-600)

⁹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.

¹⁰⁰ Pismo Nr BP2.4102.1A.2016 z 18 kwietnia 2016 r.

Dyrektor WFIB (z upoważnienia Wojewody Pomorskiej oraz we własnym imieniu) wyjaśniła że w art. 48 ww. ustawy uregulowano zasady lokowania wolnych środków przez jednostki w nim wymienione. Zakaz lokowania środków pochodzących z dotacji, wynikający z tego przepisu, nie został obwarowany sankcją w przypadku jego niedotrzymania, tak jak to ma miejsce w przypadku sytuacji wymienionych w art. 169 ufp (zwrot dotacji wraz z odsetkami, w jakiej wysokości, w jakim terminie, jaki jest dzień wymagalności). Dodała, że ww. stanowisko Ministra Finansów, nie ma charakteru normatywnego, co jest wymogiem postanowień umownych w tym zakresie. Z ww. wyjaśnień wynikało ponadto, Wojewoda podejmie w uzgodnieniu z Urzędem Marszałkowskim działania i rozmowy zmierzające do zmiany zapisów umowy m.in. w kontekście wyłączenia z kwoty dotacji kosztów obsługi zadania i wskazania konieczności rzeczowego rozliczenia dotacji.

(akta kontroli Tom IV str. 614-618)

NIK zauważa, że Wojewoda zobowiązany był do uwzględnienia i odpowiedniego stosowania stanowiska Ministra Finansów jako organu sprawującego na podstawie art. 174 ufp ogólną kontrolę nad realizacją m.in. wydatków.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano dla dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie środki na wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 9844,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację programów: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 r. w kwocie 9697,0 tys. zł i Program operacyjny Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027 w kwocie 147,0 tys. zł. W trakcie roku Minister Finansów 13 decyzjami zwiększył plan wydatków z dwóch pozycji rezerw celowych budżetu środków europejskich (poz. 98¹⁰¹ i poz. 99¹⁰²) do kwoty 49 848,3 tys. zł (tj. o 40 003,3 tys. zł). Wykonanie wydatków w 2023 r. w ramach budżetu środków europejskich wyniosło 43 871,8 tys. zł (tj. 88% planu po zmianach), z tego:

- 18,8 tys. zł w ramach FERS 2021-2027, których beneficjentem był PUW¹⁰³,
- 24 410,4 tys. zł w ramach POLiŚ na lata 2014-2020, których beneficjentem była KW PSP w Gdańsku¹⁰⁴,
- 9405,9 tys. zł w ramach POLiŚ na lata 2014-2020, których beneficjentem była Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku¹⁰⁵,
- 418,3 tys. zł w ramach POWER 2014-2020, których beneficjentem była Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku¹⁰⁶,
- 9618,4 tys. zł w ramach FERS 2021-2027, których beneficjentem był PUW¹⁰⁷.

(akta kontroli Tom II str. 809-864)

¹⁰¹ poz. 98 – Finansowanie programów z budżetu środków europejskich.

¹⁰² poz. 99 – Finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich

¹⁰³ Środki przeznaczono na realizację zadania pn. „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej”.

¹⁰⁴ Środki przeznaczono na realizację zadań pn.: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap 5” i „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego”

¹⁰⁵ Środki przeznaczono na realizację następujących programów: „Wsparcie Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie niezbędnego doposażenia i wykonania prac budowlanych”, „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania”.

¹⁰⁶ Środki przeznaczono na realizację zadania pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”.

¹⁰⁷ Środki przeznaczono na realizację zadania pn. „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej”.

Decyzją nr 1/blok/139.19.2023 z 27 grudnia 2023 r. Wojewoda Pomorski na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp dokonał blokady wydatków ujętych w planie budżetu środków europejskich województwa pomorskiego w kwocie łącznej 5989,0 tys. zł, z tego:

- 99,1 tys. zł z powodu niższych niż planowano kosztów realizacji projektu¹⁰⁸ oraz z absencji chorobowej pracowników,
- 841,6 tys. zł ze względu na powstałe oszczędności przetargowe¹⁰⁹,
- 5048,3 tys. zł z powodu niższych niż planowano kosztów realizacji zadania, co spowodowane było niespełnieniem przez beneficjentów Programu warunków formalnych umożliwiających wzięcie udziału w Programie.

(akta kontroli Tom II str. 859-861)

W ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano dla PUW środki na wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 147,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony dwoma decyzjami (z 99 pozycji rezerwy celowej budżetu środków europejskich) do kwoty 167,7 tys. zł¹¹⁰ (tj. o 20,7 tys. zł¹¹¹). Wykonanie wydatków w 2023 r. w ramach budżetu środków europejskich wyniosło 161,4 tys. zł (tj. 96,2% planu po zmianach).

W 2022 r. w PUW nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli Tom II str.809-819, 863)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Kontrola 18,3% wydatków budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie, postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na które w Urzędzie wydano 805,5 tys. zł, a także wykorzystania środków przeniesionych z rezerwy ogólnej i dobranych celowo pozycji rezerw celowych wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, dotacji na realizację zadań udzielono zgodnie z przepisami, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Jednak część zadań, których realizację sfinansowano środkami z rezerwy ogólnej, choć wynikała z uzasadnionych potrzeb lokalnych społeczności, to nie miała charakteru zadań nagłych, wymagających natychmiastowego działania.

Stosowany w Urzędzie system kontroli zarządczej nie zapewnił w pełni w sposób racjonalny prawidłowości sporządzania ww. sprawozdań, ponieważ

¹⁰⁸ Dotyczy: realizacji przez wojewódzką i powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne projektu pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” w ramach POWER 2014-2020, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

¹⁰⁹ Dotyczy realizacji przez wojewódzką i powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne projektów w ramach POIiŚ 2014-2024,

¹¹⁰ Decyzje Ministra Finansów z 8 września 2023 r. (znak: IP11.972.125.2023.GJE) i 12 grudnia 2023 r. (znak: IP11.972.230.2023.GJE) w sprawie zmian w budżecie środków europejskich na 2023 r.

¹¹¹ Z tego: o 1,9 tys. zł sfinansowanie specjalnego dodatku motywacyjnego, o którym mowa w art. 41a ustawy z 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 r. dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. "Opieka nad dziećmi do lat 3 - program MALUCH+" w ramach Programu fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 i 18,8 tys. zł na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. "Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej" w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

w sprawozdaniach Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r. (sporządzonych dla dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie i dla PUW) błędnie wykazano stan zatrudnionych na koniec okresu sprawozdawczego, a także nie zapobiegł powstaniu nieprawidłowości związanych z udzieloną dotacją na staże podyplomowe.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz sprawozdań jednostkowych Urzędu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania łączne dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz sprawozdania jednostkowe Urzędu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał z wysokim prawdopodobieństwem prawidłowość sporządzania sprawozdań. Stwierdzono jednak nieprawidłowości dotyczące niepodpisania przez kierownika jednostki lub osobę przez niego upoważnioną sprawozdania Rb-Z dysponenta III stopnia w Urzędzie za II kwartał 2023 r. oraz Sprawozdania Rb-Z WFiB dysponenta III stopnia za III kwartał 2023 r. (co opisano szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli Tom III str. 1-537, Tom IV str. 1-289, 299-321, 357-405)

W Urzędzie zrealizowano uwagę z poprzedniej kontroli budżetowej dotyczącą zamykania w księgach rachunkowych dysponenta trzeciego stopnia okresów sprawozdawczych w terminach określonych zapisami obowiązującej polityki rachunkowości.

(akta kontroli Tom IV str. 290-298)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie zostało sporządzone sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji dysponenta III stopnia w Urzędzie za II kwartał 2023 r.

Projekt ww. kwartalnego sprawozdania nie został podpisany przez Kierownika jednostki (lub osobę przez niego upoważnioną) a jedynie przez Główną Księgową dysponenta III stopnia w Urzędzie. Sprawozdanie budżetowe powstaje z chwilą złożenia na nim podpisu przez kierownika jednostki, niezależnie od tego, kto technicznie je sporządził i kto ponad osobę kierownika jednostki podpisał to sprawozdanie. Bez podpisu kierownika jednostki jest to jedynie projekt sprawozdania.

Z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a) w zw. z § 4 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹¹² wynika, że sprawozdania, w imieniu jednostki, są sporządzane i przekazywane w zakresie operacji finansowych Skarbu Państwa przez dysponentów środków budżetu państwa wszystkich stopni, sprawozdanie jednostkowe Rb-Z sporządzane jest przez kierownika jednostki.

Zgodnie z art. 53 ust. 2 ufp Kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki (przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki).

W dniu 20 stycznia 2017 r. Wojewoda Pomorski¹¹³ upoważnił¹¹⁴ Dyrektora¹¹⁵ do realizacji zadań z zakresu gospodarki finansowej i rachunkowości w sprawach związanych z wykonywaniem zadań dysponenta środków budżetu państwa trzeciego stopnia w części 85/22, w szczególności do podpisywania i zatwierdzania sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań finansowych i innych w zakresie realizowanych wydatków budżetowych która mimo posiadania takiego upoważnienia nie podpisała projektu sprawozdania.

(akta kontroli Tom III str. 47-48, 124-128)

Główna Księgową dysponenta III stopnia w Urzędzie (odpowiedzialna m.in. za zapewnienie terminowego i prawidłowego sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych Dysponenta III stopnia) wyjaśniła, że sprawozdanie zostało przez nią podpisane i zwrócone do osoby sporządzającej. Osoba ta omyłkowo nie wysłała do podpisu Dyrektora WFiB z powodu kumulacji podobnych zadań.

(akta kontroli Tom III str. 54-56, 139-140)

Była Dyrektora WFiB¹¹⁶ (odpowiedzialna m.in. za weryfikowanie i akceptowanie jednostkowych i zbiorczych sprawozdań budżetowych) wyjaśniła, że sprawozdanie to przez niedopatrzenie nie zostało przekazane do Dyrektora WFiB a w konsekwencji nie zostało podpisane. Wyjaśniła, że jest to tzw. sprawozdanie „zerowe”, tym samym nie wymagało analizy przez Dyrektora przed podpisaniem, dlatego fakt nie otrzymania do podpisu został przeoczony.

(akta kontroli Tom III str. 43-48, 149-151, Tom IV str. 314)

¹¹² Dz.U. z 2023 r. poz. 652.

¹¹³ Zajmował stanowisko Wojewody Pomorskiego do 19 grudnia 2023 r.

¹¹⁴ Upoważnienie nr 13/17.

¹¹⁵ Pełniąca funkcję Dyrektorem Wydziału Finansów i Budżetu do 27 września 2023 r.

¹¹⁶ Będąca Dyrektorem Wydziału Finansów i Budżetu do 27 września 2023 r.

Wojewoda Pomorski¹¹⁷ (odpowiedzialny na podstawie art. 53 ust. 1 ufp za całość gospodarki finansowej tej jednostki) wyjaśnił m.in., że jeżeli dokumenty nie były przez niego osobiście podpisywane to z reguły wynikało z upoważnienia do podpisu tych dokumentów w imieniu wojewody. Zasadą było, że dyrektorzy wydziałów posiadali upoważnienia do podpisu w jego imieniu wyszczególnionych w treści upoważnienia dokumentów. Ponadto nie posiadał treści wydanych upoważnień ani innych dokumentów dotyczących sprawy, nie miał też kontaktu z osobami odpowiedzialnymi za rzetelność i terminowość sporządzanych sprawozdań oraz ich prawidłowe sygnowanie.

(akta kontroli Tom I str. 1-1a, Tom III str. 142-148)

Powierzenie określonych obowiązków pracownikowi jednostki (w tym przypadku Dyrektorowi WFiB) nie wyklucza automatycznie odpowiedzialności samego kierownika jednostki. Zgodnie z art. 53 ust 1 i 2 ufp, kierownik jednostki sektora finansów publicznych, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

2. W Urzędzie nie zostało sporządzone sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji WFiB dysponenta III stopnia za III kwartał 2023 r. Sprawozdanie budżetowe powstaje z chwilą złożenia na nim podpisu przez kierownika jednostki, niezależnie od tego, kto technicznie je sporządził i kto ponad osobę kierownika jednostki podpisał to sprawozdanie. Bez podpisu kierownika jednostki jest to jedynie projekt sprawozdania.

Projekt ww. kwartalnego sprawozdania został podpisany jedynie przez Głównego Księgowego budżetu wojewody, a nie został podpisany przez Kierownika jednostki. Na ww. projekcie sprawozdania widniał złożony w dniu 6 października 2023 r. podpis Dyrektora WFiB, która w dniu 6 października 2023 r. nie posiadała upoważnienia w tym zakresie.

Wojewoda Pomorski 20 stycznia 2017 r. upoważnił¹¹⁸ Zastępcę Dyrektora WFiB do realizacji zadań z zakresu gospodarki finansowej i rachunkowości w sprawach związanych z wykonywaniem zadań dysponenta środków budżetu państwa trzeciego stopnia w części 85/22, w szczególności do podpisywania i zatwierdzania sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań finansowych i innych w zakresie realizowanych wydatków budżetowych. Upoważnienie zachowało ważność w okresie pełnienia funkcji Zastępcy Dyrektora WFiB tj. do 1 października 2023 r. Od 2 października 2023 r. osoba ta została powołana na stanowisko Dyrektora WFiB. W dniu 6 października 2023 r. podpisała sprawozdanie, mimo że były Wojewoda Pomorski upoważnił ją do podpisywania sprawozdań 9 października 2023 r. (upoważnienie nr 218/23).

Zgodnie z art. 53 ust. 2 ufp Kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki (przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki).

(akta kontroli Tom III str. 18-23, 33-40, 152-156)

Dyrektor WFiB¹¹⁹ (odpowiedzialna m.in. za weryfikowanie i akceptowanie jednostkowych i zbiorczych sprawozdań budżetowych) wyjaśniła m.in. że w związku z powołaniem jej z dniem 2 października 2023 r. na stanowisko dyrektora WFiB, 4 października 2023 r. złożyła do dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru wnioski o nadanie upoważnienia. Upoważnienie otrzymała 9 października 2023 r. Wyjaśniła,

¹¹⁷ Zajmował stanowisko Wojewody Pomorskiego do 19 grudnia 2023 r.

¹¹⁸ Upoważnienie nr 14/17.

¹¹⁹ Będąca Dyrektorem Wydziału Finansów i Budżetu od 2 października 2023 r.

że pełniąc funkcję zastępcy dyrektora WFiB posiadała stosowne upoważnienie m.in. do realizacji zadań z zakresu gospodarki finansowej oraz rachunkowości w sprawach związanych z wykonywaniem zadań dysponenta środków budżetu państwa trzeciego stopnia w części 85/22 w szczególności do podpisywania i zatwierdzania sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań finansowych i innych w zakresie realizowanych wydatków budżetowych. Przyjmując powyższy fakt należało domniemywać, że skoro upoważnienie obowiązywało w okresie pełnienia przez nią funkcji zastępcy dyrektora WFiB, tożsame upoważnienie zostanie wydane w związku z objęciem funkcji dyrektora WFiB. Jej zdaniem taka okoliczność nastąpiła w dniu 9 października 2023 r. Potwierdziła ona równocześnie i uznała nieważną czynność prawną za czynność ważną z mocą wsteczną wskutek zaistnienia faktu późniejszego tj. wydania w dniu 9 października 2023 r. stosownego upoważnienia.

(akta kontroli Tom III str. 164-171)

Wojewoda Pomorski (odpowiedzialny na podstawie art. 53 ust 1 ufp za całość gospodarki finansowej tej jednostki) do dnia sporządzenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego¹²⁰ nie udzielił wyjaśnień.

(akta kontroli Tom III str. 159-163)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że wydanie w dniu 9 października 2023 r. upoważnienia do podpisywania sprawozdań budżetowych nie powoduje konwalidacji nieważnej czynności (bez stosownego upoważnienia) dokonanej w dniu 6 października 2023 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz przez dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/22 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące niepodpisania przez kierownika jednostki lub osobę przez niego upoważnioną sprawozdania Rb-Z dysponenta III stopnia w Urzędzie za II kwartał 2023 r. oraz Sprawozdania Rb-Z WFiB dysponenta III stopnia za III kwartał 2023 r. (sprawozdania „zerowe”) nie spowodowały obniżenia tej oceny.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wzmocnienie kontroli zarządczej u dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie w zakresie sporządzania sprawozdań rb-70.

2. Wzmocnienie kontroli zarządczej w PUW celem:

- terminowego regulowania zobowiązań;
- prawidłowego sporządzania sprawozdań rb-70;
- podpisywania przez osoby do tego upoważnione sprawozdań Rb-Z.

3. Wzmocnienie nadzoru dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie nad sposobem wykorzystania dotacji w zakresie staży podyplomowych lekarzy, a także wyegzekwowanie od Marszałka zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 57,2 tys. zł oraz zwrotu dochodów z tytułu odsetek od środków zgromadzonych w 2023 r. na wydzielonym rachunku bankowym dla dotacji staże podyplomowe w wysokości 60,2 tys. zł.

¹²⁰ Tj. 15 kwietnia 2024 r.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹²¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 15 kwietnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
p.o. Dyrektor

Kontrolerzy
Renata Jabłonowska
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis

Ewa Gross
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Małgorzata Szafran
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

¹²¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

